

ДО:

Председателя на КЕ към НС на РБългария
г-н Делян Добрев

Председателя на КОСВ към НС на РБългария
г-н Станислав Анастасов

Министъра на туризма
г-жа Зарица Динкова

Министъра на околната среда и водите
г-жа Юлиян Попов

ВЪЗРАЖЕНИЕ

Подател: Сдружение „Балканка”, гр. София, ул.Александър Малинов №87
Чрез своя представител: Димитър Йорданов Куманов
Адрес за кореспонденция: София, ж.к.Стрелбище, бл.8, вх.Д, ап.87
Тел.0887 931 241 dkoumanov@abv.bg

Против: Законопроекта за енергията от ВИ в морските пространства,
внесен от група народни представители от почти всички партии под
№ 49-354-01-127 от 04.12.2023г.

Уважаеми дами и господа,

**С настоящото писмо Ви уведомяваме, че възразяваме най-категорично
срещу предлагания законопроект, който можете да откриете на следния линк:**

<https://www.parliament.bg/bg/bills/ID/165251>

Основанията ни да възразяваме са не поради лобисткия характер на законопроекта, а защото ние намираме разполагането на вятърни генератори в акваторията на Черно море за изключително опасно и вредно за биоразнообразието във водите на морето ни, включително и рисковете, които се създават и за поминъка на тази част от населението, която осигурява прехраната си със стопански риболов, и защото и любителският риболов също ще изчезне, а оттам ще се нанесат непоправими щети и на туризма. Така например, с какви точно пресни риби ще се изхранват гостите по Черноморието по ресторантите, според Вас, моля?

За тези проблеми няма нито една дума в мотивите и в оценката на въздействие на законопроекта, което не е особена изненада.

Ако не Ви е известно, вятърните турбини генерират ниско честотни вибрации и шумове, които са опасни и за човешките същества даже същ както са опасни и и

електромагнитните полета около кабелите. А рибите и другите водни организми са стотици и хиляди пъти по-чувствителни на подобни въздействия от човека. Всеки риболовец, например, знае, че след дори и най-слабото земетресение рибите изчезват и не кълват по няколко дена.

По отношение на вредните въздействия от вибрациите и шума на вятърните турбини върху човека Ви предлагаме да се справите със следното четиво:

https://www.matec-conferences.org/articles/matecconf/pdf/2019/51/matecconf_diagnostyka2019_01002.pdf?fbclid=IwAR1Jbu8RkD1N_SSRMT_9TkQNYKrk4gmK8Gud9ZwEFvblS_CnXRyblEn-tGo

В точка 2 на прикачения документ са описани вредните въздействия върху човешките същества.

Функционалните ефекти, причинени от вибрациите, са [6]:

- *увеличено време за двигателна реакция,*
- *увеличено време за визуална реакция,*
- *нарушение на координацията на движенията,*
- *прекомерна умора*
- *безсъние*
- *раздразнителност*
- *нарушение на паметта*

Ето защо в държавите с много по-дълъг опит и наблюдения на вредните въздействия, като например Англия, са наложени сериозни ограничения върху разполагането на ветропаркове На Сушата, които достигат Три Километра от населено място за по-високите перки. Ето Ви линк, да се убедите:

<https://publications.parliament.uk/pa/ld201011/ldbills/017/11017.1-i.html>

http://windland.ch/doku_wind/Abstand_UK_windturbinesbill_2011017.pdf

Даве в родината има едни мижави 500 метра от населените места, съгласно *НАРЕДБА № 14 ОТ 15 ЮНИ 2005 Г.*

По отношение на въздействията в морска среда Ви предлагаме да се справите със следния документ:

<https://www.frontiersin.org/research-topics/43295/noise-and-vibrations-in-offshore-wind-farms-and-their-impact-on-aquatic-species>

Ето Ви преведен един цитат:

Офшорната вятърна енергия е екологична енергия за хората, но може да не е така за водните животни. Подводен шум се генерира по време на изграждането, обслужването, експлоатацията и извеждането от експлоатация на офшорни вятърни паркове, т.е. подводен шум по време на монтаж на пилоти, шум, генериран от вибрации на вятърни турбини по време на работа и др. Възможното въздействие на генерирания шум и вибрации върху водните животни възпрепятства до определена степен по-нататъшното интегриране на офшорни вятърни паркове.

На вносителите вероятно не им е известно също така, че най-активният стопански и любителски риболов се извършва у нас есенно време, когато пристигат пасажите проходни риби, като лефер и паламуд, а други много ценни видове риби като калкана, например, обитават дъното на морето.

В този смисъл, нискочестотните вибрации и шум, както и електромагнитните полета от кабелите, ще прогонят или увредят всяко живо същество в морето. И тука не става дума само за определеното място, където ще се разположат перките. Проблемът ще засегне всички пасажи от проходни риби поради факта, че дори само на едно място да се турят перки и кабели, те ще блокират миграционния коридор и има риск тия риби никога да се появят отново по цялото Черноморие.

Ако не ни вярвате, отидете наблизко до някоя перка и постойте там един час, а после ще ни кажете как се чувствате.

И, разбира се, трябва да отчетете, че шумът и вибрациите се разпространяват във водна среда много по-лесно, отколкото във въздушна, и се разпространяват на много по-голямо разстояние!

Ама в Дания, Шотландия и т.н. имало перки в морето, ли? Еми там има, ама там никой не лови риба близо до брега, нито има туризъм, пък и защо трябва да повтаряме същите грешки?

Ама всяко Инвестиционно Предложение /ИП/ или програма щели да преминават през процедурите по по ЕО, ОВОС и ОСВ, ли?

В Република България подобни документи са най-фалшивите на света, защото се плащат от инвеститорите и в тях свири тая музика, която инвеститорите са поръчали и платили. Най-фалшивите на света! Само поискайте и ще Ви дадем сто примера, като ще започнем с ДОВОС и ДОСВ на язовир Яденица. А тези оценки са най-фалшивите на света за въздействията, за които има данни, обаче за въздействието на перки в морето върху нашите видове риби, китоподобни и безгръбначни няма никакви данни въобще. И авторите на ДОСВ и ДОВОС ще гледат в тавана като пишат докладите, вдъхновени единствено от цифрите за възнаграждението да си продадат душите, написани там.

А Черното ни море се обитава и от критично застрашени морски видове!

Примерно черноморската пъстърва, есетрите и моруните, а пък за делфините да не говорим въобще! Не сме специалисти по делфините, но те май си контактуваха един с друг с ултразвук или нещо такова, пък и се хранеха с риба, като че ли?

В момента никой у нас не е доказал как въздействат вибрациите и шума на перките върху споменатите видове. Следоватено, експертите по ЕО, ОСВ и ОВОС няма да имат никаква идея какво да напишат, но веднъж взели парите, ще трябва да си ги заслужат, нали така? Знае се обаче, че въздействието се класифицира като замърсяване на околната среда от всички изследвания и източници. Ето Ви още един източник:

https://www.matec-conferences.org/articles/matecconf/abs/2019/51/matecconf_diagnostyka2019_01002/matecconf_diagnostyka2019_01002.html

И ето Ви и още един цитат:

Акцентът беше поставен върху вибрациите, които се предават на земята чрез основите. Както показват изследванията - вибрациите се усещат до около 1000 м от вятърните паркове. Според други литературни източници това може да засегне живите организми в земята.

Отбелязваме, че вибрациите се усещат на 1000 метра от човека, на открит въздух, а не от рибите или дънните морски обитатели, и не във вода.

Обръщаме Ви внимание също така, че като изчезнат водните организми и рибите, това неминуемо ще навреди и на птиците, които се хранят с тях. Тоест, *Via*

Понтика не е единствения проблем, свързан с птиците, за който при предишния подобен законопроект в предходния парламент имаше възражение и от БДЗП!

Обръщаме Ви внимание и че към момента заявките за слънчеви инсталации вероятно вече са надминали **40 гигавата** инсталирани в бъдеще мощности и някои са в доста напреднал етап с процедурите по ЗООС и ЗБР. Сайтовете на басейновете врят от становища за допустимост за слънчени инсталации, например. А ние вече чухме за готов инвестиционен проект в Черно море за **2.5 гигавата перки**, заради който очевидно се внася този законопроект. Тоест, АЕЦ Козлодуй и нещо отгоре.

Основният въпрос, върху който се надяваме да се концентрирате, е - Кой и Как ще ги балансира тия неща, моля? Умни мрежи и гигантски батерии ли, или ПАВЕЦ Чаира, който май никога няма да тръгне, с неговите мижави **0.864 гигавата** в генераторен режим и **0.788 гигавата** в помпен? Доста "умни" тия мрежи ще трябва да са, като се има предвид, че всичките околни държави са тръгнали и те да изграждат нови ВЕИ мощности като луди! И накрая ще стане ли като на Банско - стотици нови хотели, клани, недоклани, само защото някой разпространявал лъжите колко голяма ще бъде далаверата! А междувременно капацитетът на най-големия завод-батерия, пуснат в началото на тази година в Ирландия, се равнява на 15 /петнадесет/ минути работа на ПАВЕЦ Чаира в помпен режим, стига да работеше, де.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Уважаеми дами и господа,

Предвид гореописаните рискове, Ви приканваме да спазите Принципа на Предпазливостта от Договора за Функционирането на ЕС и да изчакаме заедно, за да видим какво ще се случи в Гърция, пък тогава да разрешавате перки и в морето при нас. Ако там се окаже, че няма проблем, тогава ние Ви обещаваме да доведем възложители за **6 гигавата**, за да компенсирате предполагаемите загуби на вносителите! Не че в Гърция ще са достатъчно луди да си съсият морето, туризма и риболова, де. Те по същата причина и малки ВЕЦ-ове нямат!

Иначе щетите, които ще нанесете върху биоразнообразието в морето, риболова, туризма и пр., и за които ние сме 100% сигурни, ще породят не само значителните отрицателни въздействия, описани тук, но и още по-значителни репутационни щети за вносителите, за които пък ние ще имаме грижата.

И при положение че ще бием всички световни рекорди за ВЕИ сектора със слънчевата Навалица, защо да си търсим белята за още едни мижави **2-3 гигавата** в наследваща се облага точно за техния възложител, вдъхновил вносителите на настоящия законопроект?

Не на последно място Ви обръщаме внимание, че законопроектът нито е минал обществено обсъждане като хората, нито междуведомствено съгласуване, тъй като ние не съумяваме да открием даже становища на МОСВ и МТ. Не съумяхме никъде да открием и становище на МЗХГ и на ИАРА, да не говорим за организациите на рибопроизводителите, морския риболов, БДЗП, ресторантьорите не само по морето и т.н. и т.н. Тоест, почти никой от заинтересованите държавни и граждански организации не е разбрал за Вашия законопроект, за което ние също ще

имаме грижата да разберат, само ни дайте малко време, преди да приемате каквото и да било!

И за да помогнем специално на МЗХГ и на ИАРА, накрая споделяме още един източник на специализирано проучване по тематиката:

<https://core.ac.uk/download/pdf/13793315.pdf?fbclid=IwAR3pvEmY35qXVzvQgv22FD4TFZP3tdWiT7Crd8FKPdrqV8t6VUIZ2GI80EE>

Ако ни позволите още един цитат от стр.30, точка 3.1.2 *Abundance*:

"Най-голям брой меджид е установен преди изграждането на ветроенергийния парк и в двата обекта, и след това строителство бройките са намалели значително (Фигура 17а)." Край на цитата. Точка.

Ето защо, много молим, ако няма да мислите за делфините и за рибите, за поминъка на рибарите и на ресторантьорите или за туризма като цяло, а само за комисионните, то поне помислете за репутационните рискове И за самите вносители и не приемайте този убийствен за морето законопроект! Като видим в съседните държави, че няма щети и наистина има далавера, тогава няма проблем, но ние не виждаме защо все трябва да сме първи, както стана с малките ВЕЦ-ове, които не могат да се изплатят, въпреки че ни пресушават реките напълно, за да произвеждат колкото се може повече "екологичен" ток и въпреки преференциалните им цени?

Надявайки се на подкрепа и от страна на МТ, МЗХГ и ИАРА, разчитаме, че предложеният законопроект ще бъде отхвърлен в залата на НС и предварително благодарим на всички за разбирането и за съдействието в преследване на общата ни цел - опазване на водите и съхранение на природата в страната.

Очакваме също така от Министерство на Туризма да изпратят същото възражение, което изпратиха срещу същия законопроект в предходния парламент, освен ако не са го загубили някъде и са забравили какво са писали.

Дата 13.12.2023г.

Съставил:
Член на УС / инж. Димитър Куманов /